

Оришук С.В., Городенківське професійне технічне училище № 13, м. Городенка, Івано-Франківська область

Науковий керівник – Калинка А. К., кандидат с.-г. наук, с. н. с.,
Буковинська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН,
м. Чернівці, Україна

ПОКАЗНИКИ МОЛОКА КОРІВ РІЗНИХ ПОРІД В УМОВАХ РЕГІОНУ ПОКУТТЯ

Нині в умовах фінансово-економічної кризи однією з головних проблем ведення галузі молочного скотарства є виробництво конкурентоздатного, екологічно якісного молока з малою собівартістю.

Дуже цінним є те, що унікальні особливості коров'ячого молока зумовлені його хімічним складом, властивостями окремих компонентів та їх співвідношенням, що дає можливість отримувати більше 100 продуктів його переробки. Традиційно люди використовують в харчуванні молоко корів, кіз, овець, кобил, ослиць, буйволиць, самок яків, зебу, оленів. Коров'яче молоко займає першу позицію в загальному обсязі виробництва як в Україні (95 %), так і в цілому в світі (84 %).

Ефективність роботи підприємств з виробництва молока, їх рентабельність має пряму залежність як від об'єму виробленої продукції, так і від її якісних показників. Враховуючи перспективи експорту молочної продукції, виходу українських виробників на ринки з відкритою конкуренцією у відповідності до норм світової організації торгівлі та стандартів Європейського Союзу, значно підвищуються вимоги до якості молока.

До ознак, які зумовлюють якість молочної продукції, її безпечність, поживну та біологічну цінність, відносять фізико-хімічні і технологічні властивості молока, його санітарно-гігієнічні та мікробіологічні характеристики. В свою чергу, фізико-хімічні властивості молока залежать від його складових: кількості води та сухої речовини, масової частки жиру, білку, сухого знежиреного молочного залишку та лактози.

В зв'язку з вище сказаним видно, що специфіка молока переробленої галузі полягає в тому, що показники готової продукції безпосередньо залежать від якості перероблюваної сировини на Україні.

Тому показники якості молока й молочних продуктів в різних регіонах України, а саме, в передгірній зоні Карпат є актуальними.

З літературних джерел відомо, що склад молока змінюється протягом лактації і залежить від генетичних (порода тварин), фізіологічних (вік тварин, стадія лактації, стан здоров'я) факторів, умов годівлі й утримання.

Необхідно зауважити, що особливістю успішного розвитку молочного скотарства є районування молочних порід в Івано-Франківській області. На Україні є спеціалізовані молочні породи: українська червоно-ряба, чорно-ряба та симентальська, які розводять в приміській місцевості та поблизу переробних підприємств передгірної зони даного регіону Покуття. У віддалених

господарствах регіону розводять ще місцеву симентальську породу комбінованого напрямку продуктивності, яка є дуже в малій кількості на Галичині.

Дані тези і присвячені саме дослідженням якості молока в господарствах суспільного сектору різних форм власності, які знаходяться на Галичині.

Метою роботи є вивчення якісних показників молока корів різних планових порід молочного та комбінованого напрямку продуктивності в однакових умовах годівлі та утримання зони Прикарпаття.

Науково-виробничий дослід було виконано на базі проведених досліджень відібраних проб коров'ячого молока різних планових порід молочного напрямку і комбінованого напрямків продуктивності в господарстві передгірної зони Івано-Франківської області згідно проробленої схеми досліджень.

Матеріалом досліджень служили середньодобові проби, які були відібрані від надоеного молока корів різних порід в ФПП "Поточище" с. Поточище Городенківського району Івано-Франківської області.

Досліджувалися середньодобові проби молока на хімічні властивості за загальноприйнятими методиками в лабораторії Буковинської державної сільськогосподарської дослідної станції НААН та обласної державної лабораторії ветеринарної медицини Чернівецької області. При хімічних дослідженнях проб молока користувалися ГОСТ 3266-68. Всі тварини перебували в однакових умовах утримання та годівлі.

Для якісної оцінки молока в цілому в стаді відбір проб проводився безпосередньо в приміщеннях в один час доби. Матеріалом для дослідження служили молоко в якому визначали вміст жиру, загальний білок, кислотність, питому густину, сухий залишок молока.

Дослідженнями встановлено, що корови української червоно-рябої породи перевищують по жирності корів чорно-рябої та симентальської породи на 0,2 % та 0,12 %. Що стосується породи симентал, то жирність молока в даній зоні, де її розводять, також дещо менша від такої в молоці корів чорно-рябої породи молочного напрямку продуктивності. Крім цього, одержані дані свідчать про стабільність величини густини. Вона коливається в даній природно-географічній зоні в межах 1,026-1,027 г/см³.

Відомо, що сухий залишок молока не є постійною величиною. Він міняється в основному за рахунок зміни проценту жиру і встановлено, що найбільша масова частка сухої речовини виявилась у молоці відібраного у червоно-рябій породи – 11,49 %, дещо менша у чорно-рябій – 11,06 %.

В середньому по трьох породах вміст масової частки жиру коливався від 3,5 до 3,6 %. В середньому по Івано-Франківській області даний показник становить 3,51-3,53 %.

Отже, дослідженнями встановлено, що вміст масової частки білка в молоці корів чорно-рябої породи склав 3,2 %, симентальської – 3,03 %. У чорно-рябої породи корів масова частка білка становила відповідно 3,0 та 3,2 %. Що стосується породи симентал, то вміст білка в молоці корів досягнув 3,03 %, червоно-рябої – 3,05 %.